

"Her bir nev'in, arasına istimâl için cesedi bulunacağı, rivâyet-i sahihadan anlaşılmaqla beraber; ..." Devamıyla izah eder misiniz? Hayvanların ruhlarının bâki kalacağını, cesediyle baki aleme gideceğini nasıl anlamalıyız?

İnsanın cesedine ve maddesine çok geniş ve ihatalı bir ölçü ve Allah'ın isim ve sıfatlarını kavrayacak bir donanım verildiği için, tıpkı ruh gibi değerli ve donanımlıdır. Bu yüzden haşre mazhar oluyor.

Lakin hayvanatın cesetlerinde bu hususiyet ve genişlik bulunmadığı için ruh ekseni bir hayata mazhar oluyorlar. Bu yüzden hayvanların her bir efradına cesetlerin iade edilmesi hikmetten gerekmiyor. Ama bir model ceset ara sıra kullanmak için hazır bulunacak. Belki bu model ceset bir nevin ihtiyacına cevap verecek bir ayar ve nuraniyette olabilir.

Malum ahirette madde ve zamanın hantal yapısı şeffaf ve nurani bir mahiyete bürünecek. Bir ceset nuraniyet sırrı ile aynı anda milyonlarca hayvanata hizmet edebilecek. Bu yüzden hepsine ayrıca ve mahsus bir cesedin olması gerekmiyor.

"Hayvanların ruhları bâki kalacağını ve hüdhüd-ü Süleymanî (a.s.) ve Neml'i ve Nâka-i Salih (a.s.) ve kelb-i Ashâb-ı Kehf gibi bazı efrad-ı mahsusa hem ruhu, hem cesediyle bâki âleme gideceği ve her bir nev'in, arasına istimâl için cesedi bulunacağı, rivâyet-i sahihadan anlaşılmaqla beraber; hikmet ve hakikat, hem rahmet ve rubûbiyet öyle iktiza ederler."(1)

Yukarıdaki ifadelerden de anlaşıldığı gibi, hayvanların ruhları aynen insan ruhu gibi ebedi olacağı muhakkaktır. Ama hayvanların cesetleri, insanların cesetleri gibi ebedi olarak her bir hayvana iade edilmeyecektir. Sadece her hayvan türü için o türü temsilen bir cesedin yaratılacağı haber veriliyor.

Mesela; karınca türünü ebet aleminde bir karınca hem cesedi hem de ruhu ile temsil edecek. Nitekim bazı peygamberlerin sahip olduğu hayvanların hem ruh hem de ceset olarak ebedi alemde yaşayacağı sahih hadislerde belirtilmiştir. Üstad bu hayvanlardan bazılarını yukardaki paragrafta belirtmiştir.

Ara sıra istimal tabiri ise, cennet ehlinin arzu etmesi durumunda, dünyadaki

hatıraları yad etmek nevinden, hayvanların geçici olarak cesetleri ile yaratılmasına kinayedir. Mesela; bir insanın dünyada sevdiği atını ya da kedisini ahirette görmek istemesine mukabil, Allah, ruhu beka aleminde baki olan o at ve kediye geçici olarak cesedini iade eder, o insanın arzusu tatmin olduktan sonra, tekrar cesedi kaldırır, demektir.

Özet olarak yokluk yoktur. Varlık sahasına çıkmış her varlık, değişik saha ve boyutlarda varlığını devam ettireceklerdir. Bu sadece hayat ve ruh sahiplerine özgü bir durum değil, bütün mahlukat ve mevcudat için geçerli bir durumdur.

Mesela; dünya ve içindekileri ahiret aleminde bir müze gibi hatıra nevinden bekaya mazhar olacaklardır.

(1) bk. [Sualar, Üçüncü Şua \(Münacat\)](#).